

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nax. Angenfeld & Emeric Les-
ser, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsebet-kürt).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifar și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungarie:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din intru și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgului Inului Nr. 30. etagin
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
pliar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 209.

Brașov, Sâmbătă 22 Septembrie (5 Octombrie).

1907.

Invoiala economică și svonul dela bursă.

S'au anunțase la începutul săptămânei acesteia, că trebuie să se aleagă în timp de 48 de ore dacă se va încheia ori nu invoiala economică, pentru care s'au întrunit acum din nou miniștrii ambelor state dualiste la Budapesta. Din articolele foilor inspirate par'că resuffa deviza: „acum ori niciodată“. Cu alte cuvinte dacă nu vom putea ajunge nici acum la o înțelegere, noi independiștii și purtătorii steagului kossuthist nu vom mai merge la Viena ca să tratăm pentru pact!

Ziua de ieri, Joi, era să fie cea hotărâtoare. Știrile ce ne-au sosit dela Budapesta sunt contrazicătoare. După o versiune și rezultatul conferenței de ieri este negativ, după alta versiune este speranță, că invoiala se va face, „cu toată opoziția“ guvernului austriac în chestiunea cvotei și mai ales a băncei.

La bursa din Budapesta s'a răspândit ieri svonul că invoiala e gata, ce a adus cu sine chiar o mică urcare a valorilor. După noi și aceasta poate fi o stratagemă ca și altele, având de scop a pregăti marea public maghiar pentru cele ce s'au fiert și s'au copt în marea consiliu comun. Se spune că ieri miniștrii austriaci și unguri s'au consultat afară în aer liber pe terasa palatului prezidiului ministerial. Așa a putut privi și publicul capitalei la marea consiliu. Ce vor fi decis acolo?

Organul coaliției „Magyarország“ ne spune că într'adevăr s'ar fi ajuns la o înțelegere pe toată linia în afară de chestiunea băncei. Guvernul ungar s'a fi luat poziție hotărâtă în ce privește banca „fiind cu considerație la programul partidului independist“.

Până acum era cvota piedeca cea mare. Acum deodată s'a întors foaia. Cu cvota vor face, ce vor face. Câteva milioane mai mult ori mai puțin nu hotărăsc, nu mai ales în che-

stiuni de program kossuthist. Dar banca — asta e ce e! După programul independist nu se poate cugeta decât o bancă independentă ungară. Așa dară în punctul acesta decisiv guvernul Wekerle „e decis“ a desfășura cea mai mare putere în momentul de față.

Banca să nu mai fie comună. Apponyi a spus ce-i drept, că finanțele Ungariei nu permit încă înființarea băncii independente. La 1917 fi-va oare altfel situația? Așa trebuie să fie, ca guvernul coaliției să poată ținea seamă puțin și de programul partidului independist. Se crede deci că va ieși din toate acestea nizuințe și stăruințe, sub presiunea neosorabilă a împrejurărilor, o bancă care să reprezente două ființe deosebite, legate una de alta printr'o copcie comună, asemenea fraților siamezi. Va fi o nouă organizație dualistă a băncei cu doi guvernori. Incolo toate vor rămânea în țățanele vechi. Wekerle financiarul nu se unește, se zice, cu Wekerle politicianul. Cel din urmă ține că nu este în interesul Ungariei de a avea o bancă independentă; celălalt se silește să găsească o modalitate oarecare pentru a împăca capra cu varză: interesul material al Ungariei cu ambiția și orgoliul partidului independist.

Așa stau lucrurile cu invoiala. Ea s'ar zădărnici numai în cazul când Austriacii ar fi decisi ca pentru comuniune și pentru ideia unității monarhiei să pună în rizic, cel puțin pe un timp mai îndelungat, multe din interesele mari ale industriei și comerțului lor! Convingerea Austriacilor, că în cazul ruperei legăturilor economice cu Ungaria aceasta ar avea să sufere mai mult, n'ar fi destulă despăgubire pentru ceea-ce ar pierde și ei în privința materială. Apoi mai e și „reciprocitatea“, ca ultim mijloc de a delătura catastrofa.

Itzigii și Șloimii dela bursa din Budapesta au prin urmare o clară părere despre ceea ce e admisibil și

posibil din punctul de vedere al intereselor reciproce, când prevăd că invoiala economică e ca și gata.

Intrunirea deputaților naționaliști. Ziarele din Budapesta aduc știrea, că deputații naționaliști au ținut Mercuri după amiază în Budapesta o conferință sub prezidiul deputatului Dr. Mihali. La conferință a participat și deputatul Belușului Dr. V. Lucaci. Înainte de toate s'a luat la cunoștință activitatea desfășurată de deputați încă din toamna anului trecut, în favorul votului universal prin ținerea mai multor adunări populare. S'a constatat că deputații au ținut până acum 120 astfel de adunări și că în curând se vor convoca alte vreo 200. Conferința a luat cu surprindere la cunoștință raportul deputaților slovaci despre oprirea adunărilor convocate de dânsii, în număr de 50. S'a mai discutat apoi asupra situației politice și asupra atitudinii, ce o vor lua la începutul sesiunii parlamentare.

Acțiunea lui Kristoffy. Mai multe ziare au înregistrat știrea că fostul ministru de interne Kristoffy ar fi convocat zilele trecute o conferință secretă, în care s'ar fi discutat asupra marelui demonstrațiuni din ziua de 10 Octombrie în favorul votului universal. »Budapesti Hirlep« comunică în nrul său de astăzi interesante amănunte asupra acestei conferințe secrete, care s'a ținut în noaptea de 1 Oct. n. La conferință au luat parte vreo doi membri ai partidului radical, câțiva ziariști, doi reprezentanți ai partidului social-democrat și foștii impiegați ai căilor ferate Turchányi și Breier, implicați în greva dela căile ferate ungare de acum doi ani. La ordinea zilei a fost chestiunea participării impiegaților dela căile ferate, la demonstrația din 10 Octombrie. S'a făcut propunerea ca impiegații căilor ferate să se alătore la această demonstrație. În schimb social-democrații să se oblige a conduce întreg convoiul demonstrațiilor în fața localității clubului radical, unde fostul ministru Kristoffy va rosti un mare discurs către muncitorime. Miile de muncitori s'a făcut apoi lui Kristoffy mari manifestațiuni. La această propunere delegații partidului social-democrat au observat o atitudine rezervată. O astfel de manifestațiune, au zis ei, s'ar putea face numai în cazul, dacă Kristoffy ar intra în partidul social-democrat. S'a urmat apoi o discuție mai lungă dar nu s'a luat nici o deciziune.

După o altă versiune fostul ministru Kristoffy ar fi declarat, că deocamdată nu e dispus a iniția sau a lua parte la o acțiune politică.

Serbările dela Galați.

Regele și Regina, Princesesa Maria, Principii Carol și Elisabeta au sosit alaltăieri dimineața la Galați cu un tren special.

Majestatele Lor — scrie »V. Națională« — au fost întâovărășiți de domniile Dimitrie Sturdza și Ion I. Brătianu. Majestatele Lor s'au dus direct la arsenal, unde au fost salutați de d-nii miniștrii generali Averescu, Sp. Haret, V. G. Mortun, cari au sosit ieri dimineața în Galați, de autoritățile civile și militare, corpul consular, comisiunea europeană a Dunărei și numeroase persoane de distincțiune. Arsenalul e splendid împodobit. După serviciul religios oficiat de Episcopul Pimen al Dunărei de jos, d. general Averescu, ministru de războiu, a cetit actul de botez al vaselor, rostind o însemnată cuvântare.

Ministru de războiu al României a relevat importanța zilei de astăzi în dezvoltarea României moderne; arată importanța flotei române ce se îmbunătățește azi cu vase de cel mai modern model. Apoi face istoricul flotei române, care începe dela vaporul »România« botezat în anul 1864 și care vapor a fost transportat dintr'un vechiu remorcher ce purta numele de vas de războiu pe când avea 2 tunuri. Arată cum rând pe rând flota României a sporit și cum la un moment dat flota era destul de însemnată pentru a forma o singură unitate; astfel ea a fost despărțite în două divizii: una fluvială și alta maritimă.

Apoi vorbește de legea de reorganizare a flotei dela 1885 când se prevedea că flota trebuie să fie organizată astfel ca împreună cu armata de uscat să poată exercita poliția în porturile fluviale și maritime.

În sfârșit d-l ministru ajunge la vasele al căror botez se face acum. Aceste vase, spune d. ministru de războiu, dacă n'au dezvoltarea dorită de legiuitorul din 1885, totuși marina noastră se găsește în așa condițiuni ca să poată corespunde pe deplin menirii sale.

D. Averescu își înalță privirea spre regele care îmbrățișează necontenit, cu mintea, toate interesele scumpei noastre patrii. Crede că bravii noștri marinari nu vor putea să-și arete mai bine recunoștința către rege și țară decât lucrând cu râvnă

ECILETONUL »GAZ. TRANS.«

Vederi cerești.

(In serile din Octombrie).

Cine rămâne. Impasibil la privirea firmamentului senin? In serile senine din Octombrie se profilează spre nord Ursa mică cu steaua nordului, cea neclintită în osia lumii. In jurul ei se încolăcește Bălaurul, ale cărui câteva stele se ridică aproape în zenit. Carul cel mare se adâncește spre nord-vest cu ruda spre orizon. Cefeul planează cu capul în calea lactee, cu piciorul pe pol. In calea lacteului se înșiră Cărăușul cu Capra, spre nord-est. Perzeu cu vestiții cumuli și variabila Algol e în zenit. Urmează în șir Lebăda cu Crucea, Vulpea și Săgeata, Vulturul sau Sfredelul cu strălucitorul Altair. Iar Arcașul cu Scutul lui Sobieski ajung la orizonul sud-vest.

Spre apus dela Calea lui Traian strălucește constelația Lirei cu Vega în frunte, apoi Hercule, spre care zboară întreg sistemul solar, Coroana Boreală, Șerpele și Ophinchus.

Spre est se ivește la orizon Taurul cu Găinușa, și Aldebaran cel galbui. Berbecule, Triunghiul, Andromeda cu tainica

nebuloașă, pătratul lui Pegaz sau Masa, Pești din cari începe originea rectascenziunilor, Vărsătorul și Căpriorul cu Delta, cari ajung la Calea lactee. Orizonul sud îl atinge Peștele sudic cu strălucitorul Fomalhaut, iar orizonul sud-vest îl atinge Balena cu vestita variabilă Omicron (Mira Ceti).

* * *

Am scribat vederea generală, dar sunt nenumărate obiecte cerești vrednice de a fi ținute în evidență pentru observații cu ochian cât de mic sau cu binoclu de teatru. Cele mai atrăgătoare sunt stelele duble sau multiple. Iată cele principale:

ξ din Ur-a mare sau Mizar cu Alcor (stelele din mijlocul rudei Carului mare.) Mărimile 2.4 și 5.0 la distanța 11' 48". A se observa cu binoclu.

ε Liră, 5-6 la 3' 27". Cu binoclu.
δ > 4.5-5.5 > 12' — > >
β Lebedă, 3.5-6.0 la 0' 34". Cu ochiu,
0' > 4.3-7.5-5.5 la 1' 47"-5' 38".

Cu binoclu se vede dublu; cu ochian triplă.

61 Lebedă, 5.5-6.0 la 20". Cu ochian.
ε Săgeată, 5.7-8 > 1' 32". >
δ Șerpe, 4.4-5.0 > 0' 21". >
ν Arcaș, 5.0-5.0 > 12' — Cu binoc.
α Căprior, 3.6-4.5 > 6' 16". > >
β > 3.2-7.0 > 3' 25". > >

σ > 5.3-7.5 > 4' — Cu ochian
γ Mânz. 4.5-6.0 > 6' 16". Cu binoc.
π Pegaz, 4.2-5.0 < 12' — > >

*

94 Vărsător, 5.5-7.5 la 0' 11". Cu ochian.
γ Andromeda, 2.2-5.5 > 0' 10". > >
α Hercule, 4.0-5.5 > 0' 4" 7" > >
γ Delta, 3.4-6.0 > 0' 11". > >

*

Cuplurile de componente luminoase și depărtate mai bucurose le privesc prin binoclu decât prin ochian. In binoclu apar fermecătoare, licărind în lumină, strălucire, viață. Ochianul le prea resfiră.

Cele apropiate și îndeosebi cele colorate, trebuie să le privim prin ochian. Ba ne trebuie ochian pătrunzător, să le resfire la convenita distanță, în care să putem aprecia valoarea componentelor. Unele cupluri sunt în adevăr răpitoare. Astfel e Albireo sau β din Lebăda, cu o stea galbună ca aurul, alta albastră ca safirul. Omicron din Lebăda, tot galbună și albastră. Steaua 94 din Vărsător, trandafirică și albastră. Din α lui Hercule una e roșie ca rubinul, alta verde ca smaragdul. Gamma (γ) Delphinului = topaz și smaragd. Gamma Andromedi — portocalie și verde.

*

Ca grupuri de stele, se profilează în frumșeță nespūsă Pleiadele sau Găinușa și Hiadele. A se observa cu binoclu. Prodigioși sunt cumuli din Perseu și nebuloasa din Andromeda. A se observa cu ochian.

* * *

Flaneți. Cine nu a văzut în tot cursul verii, strălucitoarea stea gălbue roșietecă, ce se profilează spre sud? Poporul o confundă cu Luceafărul, căci pentru el toate stelele licioare sunt luceferi. In realitate e vestitul *Marle*, care numai la doi ani și două luni ajunge în opoziție (se vede de cu seară și noaptea) iar celălalt timp se află în dreptul Soarelui. A fost în opoziție în 1905. In anul 1906 nu. In 1907 da. In 1908 iarăși nu va fi. In 1909 da. Și așa mai departe.

In anul curent, opoziția a avut-o în 6 Iulie. In acest moment se află mai aproape de noi, zărindu-se sub diametru de 23". De atunci a devenit stea de seară, percurgând zodia Arcașului. Acum trece în zodia Căpriorului. Se tot depărtează de pământ, diametru-i aparent devine tot mai mic. In 18 Oct face numai 12"4. In aceeaș măsură îi scade și strălucirea.

Tot în zodia Arcașului mijește *Uran*. Eu îl zăresc bine, prin ochian de 22 mm. deschizătură, în prelungirea spre vest a unei linii, ce trece prin o-γ²-ν¹ din

Avis.

Se caută un practicant de farmacie, care a absolvat 6-8 clase gimnaziale, din familie bună, tânăr. Condiții avantajoase. Cunoașterea limbii române se preteinde necondiționat.

A se adresa la D-l Roth Albert farmacist în Gyergyó-Tölgyes.

[3020,1-4.]

Un farmacist, (apotecar) diplomă care cunoaște bine limba română, să primește sub condițiuni favorabile îndată în farmacia (apoteca) D-nei **AURELIA CUTEANU** în Zărnești.

Informații mai detaliate să pot lua dela D sa.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1906		1907	
16 Septembrie.	Acti v:	7 Septembrie.	15 Septembrie.
113.076,959	80716959 Reser. metal. aur 899122511	127.285,356	127.212,251
654,568	32360000 " Trate aur 37300000	429,577	402,540
95.023,521	Argint și diverse monede	98.676,984	94.478,948
30.576,982	Portofoliu Român și străin.	38.112,941	38.116,516
11.999,924	*Impr. contra efec. publice 15288450	11.999,924	11.999,924
14.801,390	" " " în cont-corent 22828066	15.806,084	15.806,084
2.908,324	Fonduri publice	3.253,121	3.253,121
5.770,128	Efectele fondului de rezervă	5.901,454	5.901,494
604,286	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	638,729	638,743
460,063	Imobile	345,394	439,151
93.895,970	Mobilier și Mașini de Imprimerie	108.254,949	107.682,949
5.054,180	Cheltueli de Administrațiune	12.267,775	20.210,314
22.414,654	Depozite libere	28.180,364	33.365,377
397.240,949	Conturi curente	451.152,652	459.507,412
	Conturi de valori		
	P a s i v:		
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
21.373,442	Fond de rezervă	23.051,453	23.051,453
3.222,588	Fondul amortis. imob. și material	3.473,646	3.473,646
264.313,100	Bilete de Bancă în circulațiune	301.510,640	310.323,030
1.646,498	Profituri și perderi	2.077,070	2.077,070
789,351	Dobânzi și beneficii diverse	784,894	899,264
93.895,970	Depozite de retras	108.254,949	107.682,649
—	Conturi curente	—	—
397.240.949	Scontul 6% * Dobânda 6%.	451.152,652	459.507,412

Primul atelier românesc de spălat și călcat în Brașov.

— AVIZI! —

Subscrisa am onoare a aduce la cunoștința On. public din loc și streinătate, că în atelierul meu de **spălat și călcat, se spală tot felul de haine de vară** pentru Dame, Bărbați și Copii cât de fine, precum și rufărie, gulere, manșete și altele, asemenea și trusouri pentru mirese cu **Prețuri foarte ieftine.**

Rog deci pe On. public a mă cerceta cât mai mult, spre a se convinge de acurateță și prețurile reduse, ce le fac.

Cu distincă stimă

Văduva Maria Cacâz,

Strada Măcelarilor Nr. 3.

STABILIMENTUL DE ACID CARBONIC

a lui **MUSCHONG** din Baia Buziaș

— modern instalat — afară de Kartel livrează prompt ori ce cantitate de

ACID CARBONIC

natural, chemic foarte curat, fluid

din izvoarele cu acid carbonic din Băile dela Buziaș renumite în toată lumea, pentru fabricarea de apă gazoasă, cărciumarilor, și alte scopuri industriale.

Să nu se schimbe cu acid carbonic preparat artificial și puțin spornic.

Serviciu demn de încredere și conșcențios!

Apă minerală și apă vindecătoare

în sticle de 1/1 și 1/2 litre.

Cu succes miraculos la suferințe de inimă, rinichi și bășică.

Apă de masă de rangul întâiu!

Informații se dau cu plăcere din partea

Muschong's Kohlensäure-Werke und Mineralwasser-Versandt in Buziașfördö.

Adresa telegramelor: MUSCHONG BUZIASFÜRDÖ. — Inter. Telef. 18.

Multe milioane de Dame nobile folosesc renumita **MARGIT-CREMA**, a lui **FÖLDES**,

care nu conține grăsimi, este nevătămătoare și înfrumțează numai decăt

Crema-Margit a lui Földes este un cosmetic nevătămător, are efect sigur contra pistruiilor, pete de fleat, sgrăbunțe, ceșeme și defecte ale pielii.

Dame nobile lume folosesc Crema-Margit și se exprimă încântate de minunatul efect. — După folosirea unui borcan se va convinge fie-care, de imitații trebuie a se feri.

PREȚUL unui borcan mic Cor. 1.— mare Cor. 2.— Săpun Margit 70 bani. Pudră Margit Cor. 1.— 20 b. Apă de obraz Margit Cor. 1.— Pasta de dinți Margit Cor. 1.

Producător: **CLEMENS V. FÖLDES**, farmacist în ARAD.

Comande de 6 cor. se trimit franco.

Se capătă la farmaciile: Jul. Hornung, Emil Jekellus, Fr. Kelemen, V. Klein, Rud. Kugler, Eugen Neustädter, H. Obert, V. Roth, Fr. Stenner.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 4 Octombrie 1907.

Măsura seu greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos.	22	—
"	Grăul mijlociu	20	—
"	Grăul mai slab	19	—
"	Grăul amestecat	18	—
"	Săcară frumósă.	17	—
"	Săcară mijlocie.	16	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu	8	—
"	Ovės frumos.	7	—
"	Ovės mijlocia	6	—
"	Cucuruz	10	—
"	M.	10	—
"	M.	22	—
"	Lințe	36	—
"	Fasole	14	—
"	Sēmēntă de in	20	—
"	Sēmēntă de cânepă	19	—
"	Cartoff.	2	—
"	Măzărliche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	28
"	Carne de porc	1	36
"	Carne de berbec.	—	96
100 kil.	Seu de vită prospēt.	40	—
"	Seu de vită topit.	62	—

Picături pentru ușurarea vânturilor și cărceilor

Bibergeiltropfen

Un medicament de casă probat încă din anul 1844, care escitează pofta de mâncare și promovează mistuirea.

Prețul unei sticle 1 cor.

Se trimite numai 2 sticle cu rambursă de 2 coroane 50 bani.

Comande a se adresa:

JULIUS BITTNER'S Apotheke in Gloggnitz

(2775, 22-25.) **Niederösterreich.**

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté escuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE IN AUR, ARGINT ȘI COLORI.

CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

ANUNȚURI.

REGISTRE și IMPRIMATE pentru tôte speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori. Couverte, în tolă mărimea.

TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE ÎNMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.